

Propozycja Strony Samorządowej w sprawie sposobu objęcia podsektora samorządowego procedurą ograniczania deficytu sektora finansów publicznych.

I. Punkt wyjścia:

1. Podstawowym mechanizmem ograniczenia deficytu podsektora, który już działa, jest sposób planowania i liczenia poziomu zobowiązań, zawarty w obowiązującej (nowej) ustawie o finansach publicznych. Jest on wystarczający dla ograniczenia deficytu JST, co potwierdzają dane wynikające z aktualnie obowiązujących WPF.
2. Nie jest możliwe arbitralne wprowadzanie innych ograniczeń (limitów) dla poszczególnych JST.
3. Sytuacja podsektora wymaga stałego monitorowania, które powinno dotyczyć stanu prawnego, wprowadzonego w nowej ustawie o finansach publicznych (art. 230, w związku z art. 243 UFP).
4. Przekroczenie nowych limitów ustawowych przez którąkolwiek JST winno być przedmiotem interwencji organów nadzoru (zwłaszcza RIO).
5. Przekroczenie referencyjnego poziomu deficytu (wynikającego z WPF i odnoszonego do PKB) przez podsektor samorządowy, może być podstawą do wszczęcia przez ministra finansów procedury ograniczenia nadmiernego deficytu podsektora JST.
6. Konieczne jest dostosowanie treści rozporządzenia Ministra Finansów z 23 grudnia 2010 roku w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego, do europejskich norm obowiązujących w tym zakresie, stosowanych przez Europejski Urząd Statystyczny.
7. W ostatnich latach nastąpiło znaczne obniżenie dochodów własnych JST, zatem konieczne jest wprowadzenie zmian w systemie dochodów JST, zwiększających ich wydajność (np. wzrost udziału samorządów we wpływach z PIT, udział w podatku od towarów i usług itp.)
8. Należy umożliwić wcześniejsze przejście na indywidualny wskaźnik zadłużenia, który będzie obowiązywał powszechnie od 2014 roku.

II. Referencyjny poziom zadłużenia podsektora JST

Biorąc pod uwagę aktualne WPF wszystkich JST ustala się, że poziom referencyjny deficytu podsektora JST stanowi 0,6 % PKB, z tym że w roku 2012 poziom ten wynosi 10 mld PLN.

III. Włączenia z ograniczeń poziomu deficytu JST

Przy ustaleniu poziomu deficytu JST nie uwzględnia się deficytu:

- finansowanego nadwyżką budżetową z lat ubiegłych, wolnymi środkami oraz przychodami z prywatyzacji,
- wynikającego ze zobowiązań zaciągniętych na realizację projektów w części finansowanej ze środków Unii Europejskiej,
- za zgodą Ministra Finansów - spowodowanego przypadkami nadzwyczajnymi, takimi jak klęski żywiołowe i nadzwyczajne wydarzenia finansowe na terenie JST,
- wynikającego ze zobowiązań przejętych przez jednostkę samorządu terytorialnego, która dokonała przekształcenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej na podstawie przepisów ustawy o działalności leczniczej,

- wynikającego ze zobowiązań zaciągniętych na realizację projektów współfinansowanych w ramach „Narodowego programu przebudowy dróg lokalnych”

IV. Monitorowanie poziomu deficytu podsektora JST:

Minister finansów prowadzi kwartalną analizę wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego wg stanu na pierwszy dzień kwartału. Analizą objęty jest co najmniej dany rok i trzy kolejne lata. Na podstawie tej analizy minister podaje do publicznej wiadomości przewidywaną różnicę między dochodami a wydatkami sektora JST w poszczególnych analizowanych latach. W powyższej analizie minister wskazuje – w miarę potrzeby – przewidywane zagrożenia pojawienia się nadmiernego deficytu podsektora JST.

V. Procedura ograniczenia nadmiernego deficytu podsektora JST

W przypadku, gdy przewidywana różnica między dochodami a wydatkami JST osiąga poziom referencyjny, minister finansów rozpoczyna – w uzgodnieniu z Komisją Wspólną Rządu i ST – procedurę ograniczenia nadmiernego deficytu podsektora JST. Warszawa, 29 czerwca 2011 r.

Za Stronę Samorządową Komisji Wspólnej

prof. Jacek Majchrowski